

HRVATSKI SABOR

1363

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O AZILU

Proglašavam Zakon o azilu, koji je donio Hrvatski sabor na sjednici 12. lipnja 2003.

Broj: 01-081-03-2252/2

Zagreb, 18. lipnja 2003.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON O AZILU

Glava I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom propisuju načela, uvjeti i postupak za priznavanje azila i odobravanje privremene zaštite, status, prava i obveze tražitelja azila, azilantata i stranaca kojima je odobrena privremena zaštita, te uvjeti i postupak za ukidanje statusa azilanta i za prestanak privremene zaštite stranaca u Republici Hrvatskoj.

Značenje izraza u ovom Zakonu

Članak 2.

Pojedini izrazi imaju, u smislu ovoga Zakona, sljedeće značenje:

Stranac je osoba koja nema hrvatsko državljanstvo (strani državljanin i osoba bez državljanstva),

Izbjeglica je osoba koja je definirana u Konvenciji o statusu izbjeglica iz 1951. godine i Protokolu o statusu izbjeglica iz 1967. godine (u daljnjem tekstu: Ženevska konvencija i Protokol), odnosno osoba koja se ne nalazi u zemlji svog podrijetla te se zbog osnovanog straha od proganjanja zbog svoje rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili političkog mišljenja, ne može, ili se zbog tog straha ne želi staviti pod zaštitu te zemlje, kao i osoba bez državljanstva koja se nalazi izvan zemlje prethodnog boravišta, a koja se ne može ili se zbog straha ne želi vratiti u tu zemlju.

Azil je utočište koje u Republici Hrvatskoj dobiva izbjeglica na temelju akta nadležnog tijela kojim se udovoljava njegovom zahtjevu za priznavanje azila, iz razloga navedenih u članku 4. ovoga Zakona.

Privremena zaštita je zaštita koja se pruža strancima u Republici Hrvatskoj koje zemlja njihovog podrijetla nije spremna ili nije u mogućnosti zaštititi iz razloga navedenih u ovom Zakonu, a može trajati najduže tri godine.

Tražitelj azila je stranac koji izrazi namjeru za podnošenje zahtjeva za azil odnosno stranac koji podnese zahtjev za azil.

Azilant je izbjeglica kojemu je priznato pravo na azil na temelju odredaba ovoga Zakona.

Maloljetnik bez pratnje je stranac koji nije navršio osamnaest godina života a koji se pri ulasku u Republiku Hrvatsku nalazi bez pratnje roditelja ili skrbnika, ili koji je ostao bez pratnje roditelja ili skrbnika nakon što je ušao u Republiku Hrvatsku.

Boravište je mjesto u kojem se azilant nastanio s namjerom da tu živi.

Strana putna isprava je putovnica (osobna ili obiteljska), zajednička putovnica, diplomatska putovnica, službena putovnica, pomorska knjižica, brodarska knjižica i druga putna isprava priznata

po međunarodnom pravu.

Putna isprava za stranca je putna isprava za izbjeglice, putna isprava za osobe bez državljanstva i putni list za stranca.

Zemlja podrijetla je zemlja čije državljanstvo ima stranac ili zemlja u kojoj je osoba bez državljanstva imala svoje prethodno boravište. Ako osoba ima više od jednog državljanstva, zemlja podrijetla je svaka od zemalja čije državljanstvo stranac ima.

Sigurna treća zemlja je zemlja u kojoj je stranac boravio prije dolaska u Republiku Hrvatsku, pod uvjetima:

1. da je u njoj siguran od proganjanja ili kršenja ljudskih prava iz razloga navedenih u članku 4. ovoga Zakona,

2. da se pridržava međunarodnih načela u svezi zaštite izbjeglica sadržanih u Ženevskoj konvenciji i Protokolu,

3. da se stranac može u nju zakonito vratiti i zatražiti azil bez straha od protjerivanja u zemlju gdje bi njegov život, sigurnost ili sloboda bili ugroženi.

Vlada Republike Hrvatske utvrđuje listu sigurnih trećih zemalja iz stavka 1. podstavka 12. ovoga članka i objavljuje je u »Narodnim novinama«.

Zabrana prisilnog udaljenja ili vraćanja

Članak 3.

Nije dopušteno prisilno udaljiti ili na bilo koji način vratiti izbjeglicu u zemlju, gdje bi njezin život ili sloboda bili ugroženi zbog rasne, vjerske ili nacionalne pripadnosti, zbog pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili zbog političkog mišljenja ili u državu u kojoj bi mogla biti podvrgnuta mučenju, nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

Zabrana prisilnog udaljenja ili vraćanja izbjeglica iz stavka 1. ovoga članka ne primjenjuje se na osobu za koju postoji osnovana sumnja da bi mogla ugroziti sigurnost države ili javni poredak u Republici Hrvatskoj, ili koja, nakon što je pravomoćno osuđena za teško kazneno djelo, predstavlja opasnost za društvo.

Pravo na azil

Članak 4.

Republika Hrvatska priznat će pravo na azil strancu koji se ne nalazi u zemlji svog podrijetla te se zbog osnovanog straha od proganjanja zbog svoje rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili političkog mišljenja ne može, ili se zbog tog straha ne želi staviti pod zaštitu dotične zemlje, ili osobi bez državljanstva koja se nalazi izvan zemlje prethodnog boravišta, a koja se ne može, ili se zbog tog straha ne želi vratiti u tu zemlju.

Razlozi za isključenje

Članak 5.

Pravo na azil neće se priznati strancu za kojeg se prikupe podaci iz kojih proizlazi:

– da je počinio zločin protiv mira, ratni zločin ili zločin protiv čovječnosti definiran međunarodnim dokumentima i njihovim odredbama vezanim za takve zločine,

– da je počinio teško nepolitičko kazneno djelo izvan Republike Hrvatske prije nego je došao u Republiku Hrvatsku,

– da je sudjelovao u planiranju, financiranju, organiziranju, odnosno na bilo koji način pomaganju ili izvršenju terorističkih aktivnosti ili u pružanju utočišta sudionicima terorističkih aktivnosti,

– da je kriv za postupke koji su u suprotnosti s ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda.

Pravo na azil neće se priznati strancima koji trenutno primaju zaštitu ili pomoć tijela ili agencija Ujedinjenih naroda, osim Ureda Visokog povjerenstva Ujedinjenih naroda za izbjeglice (u daljnjem tekstu UNHCR).

Ukoliko zaštita ili pomoć iz stavka 2. ovoga članka zbog bilo kojih razloga prestane, a položaj tih osoba nije uređen u skladu s relevantnim rezolucijama koje je usvojila Generalna skupština Ujedinjenih naroda, tim će se osobama priznati pravo na azil ukoliko ispunjavaju uvjete iz članka 4. ovoga Zakona.

Pravo na azil neće se priznati osobama kojima nadležna tijela Republike Hrvatske priznaju ista prava i obveze kao državljanima Republike Hrvatske.

Tijela nadležna za odlučivanje o zahtjevu

Članak 6.

O zahtjevu za azil odlučuje u prvom stupnju Ministarstvo unutarnjih poslova.

Protiv rješenja Ministarstva unutarnjih poslova dopuštena je žalba Povjerenstvu Vlade Republike Hrvatske za rješavanje o žalbama tražitelja azila i azilanata (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).

Protiv rješenja Povjerenstva može se pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske.

Povjerenstvo

Članak 7.

Povjerenstvo ima predsjednika i osam članova koje imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra unutarnjih poslova, na vrijeme od 4 godine.

Predsjednik i članovi Povjerenstva imenuju se iz redova diplomiranih pravnikâ zaposlenih u tijelima državne uprave ili javnim službama, s najmanje 5 godina radnog iskustva u struci.

Povjerenstvo odlučuje u vijećima sastavljenim od tri člana. Vijeće donosi odluke većinom glasova.

Povjerenstvo je neovisno u svom radu.

Prostorne i tehničke uvjete za rad Povjerenstva osigurava Ministarstvo unutarnjih poslova.

Povjerenstvo donosi Poslovnik o svom radu.

Podnošenje zahtjeva za azil

Članak 8.

Zahtjev za azil stranac podnosi u Prihvatalištu za tražitelje azila.

Namjeru za podnošenje zahtjeva za azil stranac može izjaviti prilikom obavljanja granične kontrole na graničnom prijelazu.

Ako se stranac nalazi na teritoriju Republike Hrvatske, namjeru za podnošenje zahtjeva za azil može izjaviti u svakoj policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji.

Stranca koji izrazi namjeru za podnošenje zahtjeva za azil kod drugog državnog tijela, uputit će se nadležnom tijelu iz stavka 1. ovoga članka.

Izražavanjem namjere za podnošenje zahtjeva za azil smatra se svako traženje zaštite od proganjanja u smislu članka 4. ovoga Zakona.

Nezakonit ulazak u Republiku Hrvatsku

Članak 9.

Izbjeglica koji nezakonito uđe u Republiku Hrvatsku, izravno dolazeći s teritorija gdje je njegov život ili sloboda ugrožena u smislu članka 4. ovoga Zakona, neće se kazniti zbog nezakonitog ulaska ili boravka, ako Ministarstvu unutarnjih poslova bez odgode podnese zahtjev za azil i ako predoči valjane razloge svog nezakonitog ulaska ili boravka.

Pomoć podnositelju zahtjeva

Članak 10.

Tražitelju azila mora se omogućiti da što prije podnese svoj zahtjev za azil.

Tražitelj azila mora biti upoznat s postupkom za dobivanje azila te s pravima i dužnostima koja ima u tom postupku kao i o mogućnosti stupanja u kontakt i dobivanja besplatne pravne pomoći od predstavnika UNHCR-a i predstavnika drugih organizacija koje se bave zaštitom prava izbjeglica.

Suradnja s Uredom UNHCR-a

Članak 11.

O pitanjima koja se odnose na tražitelje azila i azilante, nadležna državna tijela surađuju s Uredom UNHCR-a.

Nadležna državna tijela na zahtjev Ureda UNHCR-a dostavljaju obavijesti i statističke podatke o:

- tražiteljima azila i azilantima u Republici Hrvatskoj,
- primjeni Ženevske konvencije i ostalih međunarodnih dokumenata koji se odnose na izbjeglice,
- zakonima, uredbama i ostalim propisima koji se primjenjuju ili su u izradi, a odnose se na izbjeglice.

Pravo na boravak tražitelja azila

Članak 12.

Tražitelj azila ima pravo na boravak u Republici Hrvatskoj do okončanja postupka po njegovom zahtjevu za azil.

Članovi uže obitelji tražitelja azila, koji su došli zajedno s tražiteljem azila u Republiku Hrvatsku, imaju pravo na boravak sukladno stavku 1. ovoga članka.

Jezik u postupku

Članak 13.

Ako tražitelj azila ne razumije jezik na kojemu se vodi postupak, osigurat će mu se prevoditelj za jezik kojeg razumije.

Žene – tražitelji azila

Članak 14.

Na zahtjev žene – tražitelja azila, osigurat će se, ako je to moguće, da postupak vodi ženska osoba.

Odredba stavka 1. ovoga članka odnosi se i na osiguravanje prevoditelja.

Maloljetnici bez pratnje

Članak 15.

Maloljetniku bez pratnje koji traži azil tijelo nadležno za poslove socijalne skrbi imenovat će skrbnika.

Zahtjev za azil čiji je tražitelj maloljetnik bez pratnje rješava se u najkraćem mogućem roku.

Ministarstvo unutarnjih poslova vodit će postupak uzevši u obzir stupanj psihofizičkog razvoja maloljetnika.

Punoljetne poslovno nesposobne osobe

Članak 16.

Punoljetnoj poslovno nesposobnoj osobi koja traži azil, prije početka postupka postavlja se zakonski zastupnik.

Zakonskog zastupnika određuje tijelo nadležno za poslove socijalne skrbi, u skladu sa zakonom.

Osobe navedene u stavku 1. ovoga članka imaju pravo na pomoć i osnovnu skrb sukladno posebnim propisima.

Opće obveze tražitelja azila

Članak 17.

Tražitelji azila dužni su poštivati Ustav, zakone i druge propise Republike Hrvatske.

Tražitelji azila dužni su surađivati s nadležnim državnim tijelima Republike Hrvatske te postupati po njihovim mjerama i uputama.

Ograničenje političkog djelovanja

Članak 18.

Tražiteljima azila i azilantima zabranjeno je osnivanje, pridruživanje, potpomaganje i djelovanje u političkim i drugim skupinama koje djeluju u ili izvan Republike Hrvatske, a koje svojim programom ili djelovanjem smjeraju na podiranje slobodnoga demokratskoga ustavnog poretka, ugrožavaju opstojnost Republike Hrvatske, odnosno obavljaju djelatnost oprečnu načelima međunarodnog prava.

Prikupljanje osobnih podataka

Članak 19.

Ministarstvo unutarnjih poslova može za potrebe provedbe ovoga Zakona prikupljati osobne podatke od tražitelja azila.

Ministarstvo unutarnjih poslova može i bez suglasnosti tražitelja azila prikupljati podatke o njemu kod tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne samouprave, te pravnih i fizičkih osoba:

- ako je to u interesu tražitelja azila,
- ako je to zakonom ili drugim propisom dopušteno, ili
- ako je to potrebno radi provjere podataka o strancu.

Tijela i osobe iz stavka 2. ovoga članka, koji raspolažu podacima koji se odnose na tražitelja azila, dužni su dati te podatke na zahtjev Ministarstva unutarnjih poslova.

Osobni i drugi podaci prikupljeni tijekom postupka priznavanja azila predstavljaju službenu tajnu i neće se dostaviti zemlji podrijetla tražitelja azila ili drugim tijelima koja ne sudjeluju u postupku.

Iznimno, za tražitelja azila čiji je zahtjev za azil pravomoćno odbijen i kojeg treba prisilno udaljiti, mogu se zemlji podrijetla ili drugoj zemlji koja ga pristane prihvatiti dati sljedeći podaci:

- ime i prezime, datum rođenja, spol, državljanstvo, podaci o članovima obitelji, podaci o ispravama koje je izdala zemlja podrijetla i zadnja adresa u toj zemlji,
- po potrebi otiske prstiju i fotografije.

Prikupljanje i korištenje podataka iz ovoga članka mora biti u skladu sa zakonom koji regulira zaštitu osobnih podataka.

Glava II.

PRAVA I OBVEZE TRAZITELJA AZILA I AZILANATA

PRAVA I OBVEZE TRAZITELJA AZILA

Prava tražitelja azila

Članak 20.

Tražitelji azila imaju pravo na:

- boravak,
- osiguranje osnovnih uvjeta za život i smještaj,
- zdravstvenu zaštitu,
- osnovno školovanje,
- novčanu pomoć,
- pristup sudovima i pravo na pravnu pomoć,
- humanitarnu pomoć,
- slobodu vjeroispovijesti i vjerskog odgoja njihove djece.

Prava iz stavka 1. ovoga članka traju do okončanja postupka povodom podnijetog zahtjeva za azil.

Obveze tražitelja azila

Članak 21.

Tražitelji azila dužni su:

- odazvati se na pozive Ministarstva unutarnjih poslova i surađivati tijekom cijelog postupka priznavanja azila,
- javiti se Ministarstvu unutarnjih poslova u roku od 3 dana u slučaju promjene adrese,
- pridržavati se uputa i mjera Ministarstva unutarnjih poslova o ograničenju slobode kretanja,
- podvrći se mjerama utvrđivanja identiteta,
- ne napuštati Republiku Hrvatsku dok traje postupak priznavanja azila.

U slučaju nepoštivanja odredbe stavka 1. ovoga članka tražitelju azila može se ograničiti ili ukinuti pravo na novčanu pomoć iz članka 20. ovoga Zakona.

Prihvatilište za tražitelje azila

Članak 22.

U Prihvatilište za tražitelje azila (u daljnjem tekstu: Prihvatilište) smještaju se stranci kojima je u tijeku postupak za priznavanje azila.

Ustrojstvo Prihvatilišta uređuje se Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova.

Hrvatski Crveni križ, Hrvatski Caritas, UNHCR i druge organizacije koje se bave zaštitom prava izbjeglica mogu u Prihvatilištu voditi odgojne, obrazovne i slične programe te pružati besplatnu pravnu pomoć, uz prethodnu suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova.

Tražiteljima azila smještenim u Prihvatilište osiguravaju se osnovni uvjeti za život uključujući:

- smještaj,
- hranu,
- novčanu pomoć,
- zdravstvenu zaštitu,
- pomoć u osnovnim higijenskim potrepštinama.

Tražitelji azila mogu primati razne oblike humanitarne pomoći.

Tražitelji azila koji posjeduju osnovna novčana sredstva ili su im troškovi osobnog života osigurani na neki drugi način, nemaju pravo na novčanu pomoć.

Pravila boravka u Prihvatilištu određuju se kućnim redom.

Opseg zdravstvene zaštite

Članak 23.

Tražitelji azila imaju pravo na zdravstvenu zaštitu.

Opseg prava na zdravstvenu zaštitu određuje se sukladno propisima o zdravstvenoj zaštiti stranaca.

Djeca-tražitelji azila uživaju punu zdravstvenu zaštitu kao i hrvatski državljani.

PRAVA I OBVEZE AZILANTA

Prava azilanta

Članak 24.

Azilant ima pravo na:

- boravak,
- smještaj,
- rad,
- zdravstvenu zaštitu,
- školovanje,
- slobodu vjeroispovijesti i vjerskog odgoja njihove djece,
- spajanje uže obitelji,
- pravo pristupa sudovima i pravo na pravnu pomoć,
- novčanu pomoć, i
- pomoć pri uključivanju u društveni život.

Obveze azilanta

Članak 25.

Azilant je obvezan:

- poštivati Ustav, zakone i druge propise Republike Hrvatske,
- Ministarstvu unutarnjih poslova prijaviti boravište i promjenu adrese stanovanja u roku od 8 dana.

Pravo na boravak

Članak 26.

Boravak u Republici Hrvatskoj, u smislu ovoga Zakona, utvrđuje se pravomoćnim rješenjem kojim se tražitelju azila priznaje pravo na azil te traje do konačnosti rješenja o ukidanju statusa azilanta.

Pravo na smještaj

Članak 27.

Azilantima se osigurava smještaj prema mogućnostima Republike Hrvatske, a najduže 6 mjeseci od pravomoćnosti rješenja kojim se tražitelju azila priznaje pravo na azil.

Pravo na osiguranje smještaja izgubit će azilant koji odbije dodijeljeni smještaj.

Pravo na rad

Članak 28.

Azilanti i članovi njihove uže obitelji imaju pravo na rad sukladno propisima koji reguliraju zapošljavanje stranaca u Republici Hrvatskoj.

Pravo na zdravstvenu zaštitu

Članak 29.

Azilanti imaju pravo na zdravstvenu zaštitu sukladno propisima koji reguliraju zdravstvenu zaštitu stranaca u Republici Hrvatskoj.

Pravo na školovanje

Članak 30.

Azilant ima pravo na osnovno, srednje i visoko školovanje pod istim uvjetima kao i hrvatski državljanin.

Pravo na slobodu vjeroispovijesti i vjerskog odgoja djece

Članak 31.

Azilantima se jamči sloboda vjeroispovijesti i sloboda vjerskog odgoja njihove djece.

Pravo na spajanje obitelji

Članak 32.

Azilantu koji boravi u Republici Hrvatskoj odobrit će se pravo na spajanje sa članovima uže obitelji.

Članovima uže obitelji azilanta, u smislu ovoga Zakona, smatraju se:

- bračni drug,
- maloljetna djeca koja nisu zasnovala vlastitu obitelj,
- roditelji ili zakonski zastupnik maloljetnog azilanta.

Strancima navedenim u stavku 2. točki 1. i 3. ovoga članka, status se rješava sukladno propisima koji uređuju pravni položaj stranaca, a osobe navedene u stavku 2. točki 2. ovoga članka slijede pravni položaj roditelja, odnosno zakonskog zastupnika kojem je odobren status azilanta.

Pravo na spajanje obitelji strancu navedenom u stavku 2. točki 1. ovoga članka odobrit će se samo ako je brak zaključen prije dolaska u Republiku Hrvatsku.

Pravo pristupa sudovima i pravo na pravnu pomoć

Članak 33.

Azilanti i članovi njegove uže obitelji imaju pravo pristupa sudovima i pravo na pravnu pomoć.

Pravo na novčanu pomoć

Članak 34.

Azilant koji ne ostvaruje prihode, ne posjeduje imovinu i nema osobe koja ga je dužna i sposobna uzdržavati ima pravo na novčanu pomoć, sukladno propisima o socijalnoj skrbi.

Pravo na novčanu pomoć izgubit će azilant koji odbije prihvatiti ponuđeni posao.

Prava članova uže obitelji azilanta

Članak 35.

Prava navedena u članku 24. ovoga Zakona ostvaruju i članovi uže obitelji azilanta, koji s njime žive u Republici Hrvatskoj.

Pomoć pri uključivanju u društvo

Članak 36.

Republika Hrvatska, u okviru svojih mogućnosti, osigurava uvjete za uključivanje azilanta u kulturni, gospodarski i društveni život.

Pri tome će posebnu pozornost usmjeriti na:

- organiziranje tečajeva hrvatskog jezika,
- organiziranje tečajeva, seminara i drugih oblika obrazovanja i stručnog osposobljavanja,
- pružanje obavijesti o hrvatskoj povijesti, kulturi i državnom ustrojstvu.

Glava III.

POSTUPAK PRIZNAVANJA AZILA

Primjena Zakona o općem upravnom postupku

Članak 37.

U postupku priznavanja azila primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Jedinstvenost postupka

Članak 38.

Stranac koji podnese zahtjev za azil nema pravo podnijeti zahtjev za odobrenje boravka, sukladno propisima koji uređuju status stranaca.

Smještaj tražitelja azila

Članak 39.

Stranac koji je podnio zahtjev za azil, smjestit će se u Prihvatište za vrijeme dok traje postupak.

Ako tražitelj azila posjeduje sredstva za uzdržavanje ili su mu smještaj i skrb osigurani na drugi način, Ministarstvo unutarnjih poslova odredit će da tražitelj azila, nakon sedam dana boravka u Prihvatištu, boravi izvan Prihvatišta.

Usluge smještaja tražitelja azila mogu obavljati i pravne i fizičke osobe, uz uvjete i način koje odredi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi uz suglasnost ministra unutarnjih poslova.

Ograničenje kretanja

Članak 40.

Tražitelju azila može se ograničiti kretanje iz razloga:

- navedenih u članku 5. stavku 1. točki 3. ovoga Zakona,
- utvrđivanja identiteta,
- sprječavanja širenja zaraznih bolesti, ili
- nepoštivanja zakona i drugih propisa te mjera koje se poduzimaju kako bi se održao javni red.

Kretanje se može ograničiti:

- zabranom kretanja izvan Prihvatišta,
- zabranom kretanja izvan određenog područja, ili
- zabranom napuštanja određene adrese.

Kretanje se ograničava na rok do 3 mjeseca, a u naročito opravdanim okolnostima može se produžiti za još mjesec dana.

Iznimno od stavka 3. ovoga članka, ograničavanje kretanja iz razloga navedenih u stavku 1. točki 3. ovoga članka vrijedi dok za to postoje razlozi.

Ograničenje kretanja određuje rješenjem Ministarstvo unutarnjih poslova.

Protiv rješenja Ministarstva unutarnjih poslova tražitelj azila može izjaviti žalbu Povjerenstvu u roku od 8 dana.

Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Povjerenstvo u roku od 8 dana donosi rješenje o žalbi.

Odbacivanje zahtjeva

Članak 41.

Zahtjev za azil odbacit će se zaključkom:

- ako tražitelj azila dolazi iz sigurne treće zemlje, u smislu članka 2. ovoga Zakona,
- ako je tražitelju azila već prije u Republici Hrvatskoj zahtjev za azil odbijen, odbačen ili je postupak bio obustavljen, a nije priložio dokaze da su se okolnosti na kojima je zasnivao prethodni zahtjev u međuvremenu bitno promijenile.

Protiv zaključka o odbacivanju zahtjeva tražitelj azila može izjaviti žalbu Povjerenstvu u roku od 8 dana.

Rješenje o žalbi Povjerenstvo donosi u roku od 30 dana, računajući od dana predaje žalbe.

Odbijanje zahtjeva

Članak 42.

Zahtjev za azil odbit će se:

- ako tražitelj azila ne ispunjava uvjete za priznavanje prava na azil navedene u članku 4. ovoga Zakona,
- ako postoji neki od razloga iz članka 5. ovoga Zakona,
- ako je zahtjev očito neutemeljen,
- ako tražitelj azila posjeduje i državljanstvo treće države čiju zaštitu nije zatražio.

Protiv rješenja kojim je zahtjev odbijen kao očito neutemeljen rok za žalbu Povjerenstvu je 8 dana.

Rješenje o žalbi iz stavka 2. ovoga članka Povjerenstvo donosi u roku od 30 dana računajući od dana predaje žalbe.

Očito neutemeljen zahtjev

Članak 43.

Zahtjev je očito neutemeljen ako:

- mu očigledno nedostaje vjerodostojnost, odnosno iskaz tražitelja azila je kontradiktoran i nedosljedan,
- mu nedostaje sadržaj, odnosno ako tražitelj azila ne daje nikakve naznake da bi bio izložen strahu od proganjanja u smislu članka 4. ovoga Zakona,
- je tražitelj azila došao u Republiku Hrvatsku isključivo iz ekonomskih razloga,
- ako je tražitelj azila mogao dobiti učinkovitu zaštitu u drugom dijelu svoje vlastite zemlje,
- se zbog općih političkih okolnosti, pravnog stanja ili provedbe zakona u zemlji podrijetla općenito može smatrati da ne može postojati osnovani strah od proganjanja,
- ako je tražitelju azila već prije u nekoj drugoj zemlji koja provodi odredbe Ženevske konvencije zahtjev za azil odbijen, a okolnosti na kojima zasniva svoj zahtjev nisu se promijenile,
- se temelji na namjernoj prijeveri ili zlouporabi postupka azila.

Prijevarama i zlouporabom postupka

Članak 44.

Pod prijeverom i zlouporabom postupka smatra se slučaj kada tražitelj azila:

- temelji svoj zahtjev na lažnom identitetu ili na krivotvorenim dokumentima, osim ako za to navede opravdane razloge,
- svoj zahtjev temelji na neistinitim razlozima,
- namjerno uništi svoju putovnicu, putnu kartu ili drugu ispravu koja bi mogla biti od značaja za donošenje odluke o njegovom zahtjevu, osim ako navede opravdane razloge za poduzimanje takve radnje,
- krije da je ranije podnio zahtjev za azil u drugoj zemlji, posebno ako je koristio lažni identitet,
- podnosi zahtjev s očitom namjerom da odgodi prisilno udaljenje na temelju odluke

Ministarstva unutarnjih poslova.

Obustava postupka

Članak 45.

Postupak za priznavanje azila obustavlja se bez obzira u kojoj je fazi, ako:

- tražitelj azila odustane od zahtjeva za azil,
- se tražitelj azila bez opravdanog razloga ne odazove na poziv Ministarstva unutarnjih poslova na usmeno saslušanje,
- tražitelj azila bez opravdanog razloga pravodobno ne izvršiti Ministarstvo unutarnjih poslova o promjeni svoje adrese, ili na drugi način sprječava dostavu poziva,
- tražitelj azila ne sudjeluje u utvrđivanju svog identiteta,
- tražitelj azila izbjegava dati podatke o činjenicama i okolnostima ili priložiti dokaze koje posjeduje, a važne za utvrđivanje osnovanosti zahtjeva, ili
- tražitelj azila napusti Republiku Hrvatsku za vrijeme trajanja postupka.

Sudjelovanje drugih osoba u postupku priznavanja azila

Članak 46.

U postupku priznavanja azila javnost je isključena.

U postupku priznavanja azila moraju sudjelovati:

- zakonski zastupnik ili skrbnik maloljetnika bez pratnje,
- skrbnik punoljetne poslovno nesposobne osobe.

Iznimno iz stavka 1. ovoga članka u prvostupanjskom postupku može, ako se tome ne protivi tražitelj azila, sudjelovati i predstavnik UNHCR-a ili druge organizacije koja se bavi zaštitom prava izbjeglica.

Postupak pred Upravnim sudom

Članak 47.

Za podnošenje tužbe i postupak pred Upravnim sudom primjenjuju se odredbe zakona koji uređuje upravne sporove.

Ukidanje statusa azilanta

Članak 48.

Ministarstvo unutarnjih poslova rješenjem će ukinuti status azilantu ako:

1. se dobrovoljno stavi pod zaštitu zemlje podrijetla ili neke druge zemlje u kojoj je ranije boravio,
2. stekne državljanstvo i uživa zaštitu zemlje čije je državljanstvo stekao,
3. okolnosti na osnovi kojih mu je odobren status azilanta više ne postoje,
4. se naknadno pokaže da ga je stekao lažnim prikazivanjem bitnih činjenica i okolnosti, ili da ima i drugo državljanstvo, ili je trebalo primijeniti odredbe članka 5. ovoga Zakona da su odlučne činjenice bile poznate,
5. krši zabranu iz članka 18. ovoga Zakona,
6. iseli iz Republike Hrvatske uz pisanu izjavu o iseljenju, ili boravi izvan Republike Hrvatske duže od 90 dana, a o tome nije obavijestio Ministarstvo unutarnjih poslova,
7. ako mu je izrečena sigurnosna mjera protjerivanja.

U slučajevima iz točke 3. stavka 1. ovoga članka, azilant će zadržati svoj status, ako pruži dokaze o osnovanosti straha od proganjanja.

Prisilno udaljenje

Članak 49.

Tražitelja azila kojemu je zahtjev za azil odbijen, odbačen ili je postupak obustavljen, i koji nezakonito boravi na području Republike Hrvatske, prisilno će se udaljiti, sukladno odredbama zakona koji uređuje kretanje i boravak stranaca.

Glava IV.

POTVRDE I ISPRAVE

Izdavanje potvrda, isprava i viza

Članak 50.

Ministarstvo unutarnjih poslova izdat će tražitelju azila:

- potvrdu o podnošenju zahtjeva za azil, i
- iskaznicu tražitelja azila.

Ministarstvo unutarnjih poslova izdat će azilantu:

- putnu ispravu za azilanta na njegov zahtjev,
- osobnu iskaznicu za azilanta, i
- vizu na njegov zahtjev.

Privremeno zadržavanje stranih isprava

Članak 51.

Ministarstvo unutarnjih poslova može tražitelju azila i azilantu, po izdavanju potvrda i isprava navedenih u članku 50. stavku 1. i 2. ovoga Zakona, zadržati stranu putnu ispravu ili drugu identifikacijsku ispravu ako to zahtijevaju razlozi zaštite nacionalne sigurnosti ili javnog poretka.

Navedene isprave mogu se zadržati:

- do prestanka statusa azilanta,
- dok postoje razlozi za njihovo zadržavanje.

O privremenom zadržavanju stranih isprava izdaje se potvrda.

Iskaznica tražitelja azila

Članak 52.

Iskaznica tražitelja azila služi kao dokaz o podnošenju zahtjeva za azil i dozvole boravka u Republici Hrvatskoj do okončanja postupka.

Iskaznica tražitelja azila izdaje se i članovima njegove uže obitelji, sukladno članku 12. stavku 2. ovoga Zakona.

Putna isprava za azilanta

Članak 53.

Putna isprava za azilanta izdaje se na zahtjev azilanta.

Putna isprava za azilanta izdaje se na rok od 2 godine.

Zahtjev za izdavanje putne isprave za azilanta podnosi zakonski zastupnik ili skrbnik za osobe mlađe od 18 godina ili osobe koja je djelomično ili potpuno lišena poslovne sposobnosti.

Maloljetna osoba ima pravo na putnu ispravu za azilanta, ali može biti i registrirana u putnoj ispravi svoga zakonskog zastupnika ili skrbnika sve dok ne navrší 15 godina života.

Osobna iskaznica za azilanta

Članak 54.

Osobna iskaznica za azilante izdaje se na rok od 5 godina.

Vraćanje iskaznice

Članak 55.

Iskaznica tražitelja azila, putna isprava za azilanta i osobna iskaznica za azilanta moraju se vratiti Ministarstvu unutarnjih poslova, po okončanju postupka ili po ukidanju statusa azilanta ili u slučaju zamjene.

U postupku vraćanja, zamjene, gubitka, nestanka ili krađe isprava iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se odredbe Zakona koji uređuje kretanje i boravak stranaca.

Glava V.

PRIVREMENA ZAŠTITA

Odobranje privremene zaštite

Članak 56.

Privremena zaštita odobrava se strancima koji masovno dolaze u Republiku Hrvatsku iz zemlje u kojoj je zbog rata ili njemu sličnog stanja, općeg nasilja ili unutarnjih sukoba došlo do kršenja ljudskih prava, ako ih zemlja njihovog podrijetla nije u mogućnosti zaštititi.

Strancima iz stavka 1. ovoga članka, koji su državljani zemlje iz koje su izbjegli ili su bez državljanstva, odobrit će se privremena zaštita pod uvjetom da su:

- prije nastanka stanja iz stavka 1. ovoga članka imali prebivalište ili boravište u toj zemlji te su zbog nastalog stanja neposredno došli u Republiku Hrvatsku,
- za vrijeme nastanka takvog stanja zakonito boravili u Republici Hrvatskoj, a po isteku zakonitog boravka im je povrat u zemlju podrijetla privremeno onemogućen.

Ocjenu stanja o potrebi pružanja međunarodne zaštite osobama iz stavka 1. ovoga članka donosi Vlada Republike Hrvatske.

Uzimajući u obzir gospodarske i druge mogućnosti Republike Hrvatske, te razloge nacionalne sigurnosti, javnog reda i mira i slično, Vlada Republike Hrvatske određuje broj osoba kojima će biti pružena privremena zaštita te razloge zbog kojih se taj broj može premašiti.

*Nadležnost za odobranje i vrijeme trajanja
privremene zaštite*

Članak 57.

Privremenu zaštitu odobrava Ministarstvo unutarnjih poslova na vrijeme od šest mjeseci.

Privremena zaštita može se produžavati na vrijeme od šest mjeseci ako postoje opravdani razlozi za njezino odobranje, a sveukupno može trajati najduže tri godine.

Razlozi uskraćivanja privremene zaštite

Članak 58.

Privremena zaštita neće se odobriti strancu ako:

- ne postoje razlozi navedeni u članku 56. ovoga Zakona,
- postoje razlozi navedeni u članku 5. i 18. ovoga Zakona,
- je počinio teško kazneno djelo u Republici Hrvatskoj za koje mu je izrečena kazna zatvora u trajanju od najmanje 5 godina, a koja još nije brisana iz kaznene evidencije,
- ima status azilanta ili status priznat po odredbama zakona koji uređuje kretanje i boravak stranaca,
- uživa međunarodnu zaštitu ili ima državljanstvo ili regulirani boravak u trećoj državi.

Prestanak privremene zaštite

Članak 59.

Strancu prestaje privremena zaštita:

- protekom vremena za koje je odobrena,
- prestankom postojanja razloga za privremenu zaštitu,
- kada napusti Republiku Hrvatsku,
- ako mu je zaštita odobrena na temelju drugog zakona ili međunarodnog sporazuma,
- ako uživa međunarodnu zaštitu ili ima regulirani boravak u trećoj državi,
- ako mu je izrečena sigurnosna ili zaštitna mjera protjerivanja.

Prava i obveze stranaca pod privremenom zaštitom

Članak 60.

Stranac kojemu je odobrena privremena zaštita u Republici Hrvatskoj ima pravo na:

- boravak,
- osnovne uvjete za život i smještaj,

- zdravstvenu zaštitu,
- osnovno i srednje školovanje,
- pravnu pomoć,
- slobodu vjeroispovijesti.

Obveze propisane u članku 25. ovoga Zakona primjenjuju se i na strance kojima je odobrena privremena zaštita.

Pravo na spajanje obitelji

Članak 61.

Iznimno, uz prava propisana člankom 60. ovoga Zakona, strancu pod privremenom zaštitom odobrit će se pravo na spajanje obitelji ako je to pravo moguće ostvariti jedino na teritoriju Republike Hrvatske.

Pravo na spajanje obitelji ima maloljetno dijete koje nije zasnovalo vlastitu obitelj, i bračni drug stranca kojem je odobrena privremena zaštita.

Članovima obitelji koji se spajaju također se odobrava privremena zaštita.

Smještaj stranaca pod privremenom zaštitom

Članak 62.

Strancima kojima je odobrena privremena zaštita osigurava se smještaj u skladu s mogućnostima Republike Hrvatske.

Iskaznica stranca pod privremenom zaštitom

Članak 63.

Strancu kojem je odobrena privremena zaštita izdaje se iskaznica.

Odgovarajuća primjena propisa

Članak 64.

Odredbe ovoga Zakona, koje se odnose na azilante, na odgovarajući se način primjenjuju na strance pod privremenom zaštitom.

Ograničenje korištenja prava

Članak 65.

Stranac koji tijekom trajanja privremene zaštite podnese zahtjev za azil, ne može koristiti prava tražitelja azila dok mu privremena zaštita traje.

Glava VI.

EVIDENCIJE

Članak 66.

O tražiteljima azila, azilantima, strancima pod privremenom zaštitom, putnim ispravama za azilante, iskaznicama tražitelja azila, osobnim iskaznicama azilanta i iskaznicama osoba pod privremenom zaštitom, vizama i privremeno zadržanim putnim i drugim ispravama vode se evidencije.

Evidencije iz stavka 1. ovoga članka vodi Ministarstvo unutarnjih poslova.

Glava VII.

OVLASTI ZA DONOŠENJE PROPISA

Članak 67.

Vlada Republike Hrvatske imenovat će predsjednika i članove Povjerenstva iz članka 7. ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 68.

Ministar unutarnjih poslova donosi propise o:

- načinu vođenja evidencija iz članka 66. ovoga Zakona,
- izgledu obrazaca i sadržaju iskaznica za tražitelje azila, azilante i osobe pod privremenom zaštitom, putnih isprava za azilante i zahtjeva za azil,

– načinu vođenja posebne evidencije o uzetim otiscima prstiju i fotografiranju tražitelja azila i osoba pod privremenom zaštitom.

Članak 69.

Ministar unutarnjih poslova na prijedlog ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi donosi propise o smještaju tražitelja azila, azilanata i osoba pod privremenom zaštitom.

Članak 70.

Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi donosi propise o visini novčane pomoći tražiteljima azila, azilantima i osobama pod privremenom zaštitom.

Članak 71.

Propise iz članka 68., 69. i 70. ovoga Zakona nadležni ministri donijet će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Glava VIII.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 72.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe članaka 22. i 59. u dijelu koji se odnosi na status izbjeglice, članak 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 43., 48., 72. stavak 1. i članak 73. Zakona o kretanju i boravku stranaca (»Narodne novine« br. 53/91., 22/92., 26/93. i 29/94.).

Postupci započeti po odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca, prije stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se po odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca.

Stranci koji su po Zakonu o kretanju i boravku stranaca stekli status izbjeglice, danom stupanja na snagu ovoga Zakona stječu status azilanta, sukladno odredbama ovoga Zakona.

Članak 73.

Ovaj Zakon stupa na snagu 1. srpnja 2004.

Klasa: 217-01/02-01/02

Zagreb, 12. lipnja 2003.

HRVATSKI SABOR
Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Zlatko Tomčić, v. r.